

เปรียบเทียบต้นตอที่เหมาะสมสำหรับส้มโอพันธุ์การค้า

นายอนุรักษ์ สุขขารมย์

นายณรงค์ แดงเปี่ยม

นายเสงี่ยม แจ่มจำรูญ

บทคัดย่อ

การเปรียบเทียบต้นตอส้มโอพันธุ์พื้นเมืองที่ต้านทานโรครากเน่าและโคนเน่าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร เริ่มดำเนินการตุลาคม ๒๕๔๘ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๕๓ ปลูก ๑๕ พืชภาค ๒๕๕๐ วางแผนการทดลองแบบ RCBD จำนวน ๔ ซ้ำ ซ้ำละ ๔ ต้น ๘ กรรมวิธี โดยทำการติดตามส้มโอพันธุ์การค้า ได้แก่ ส้มโอพันธุ์ทองดี ชาวแตงกวา และพันธุ์ท่าซ้อย บนต้นตอส้มโอที่เตรียมไว้ดังนี้ พันธุ์พื้นเมืองสุโขทัย เจ้าเสวย ชาวพวง ส้มพล ชาวใหญ่ ท่าซ้อย เซนเลอร์ และกิ่งตอนพันธุ์ทองดี ท่าซ้อย ชาวแตงกวา บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต พบว่าพันธุ์ทองดีบนต้นตอต่างๆไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ คือความสูงของต้นอยู่ระหว่าง ๒๐๔-๒๒๑.๕ เซนติเมตร ความกว้างของทรงพุ่มอยู่ระหว่าง ๑๘๐.๓-๒๑๕ เซนติเมตร ความยาวเส้นรอบวงโคนต้นอยู่ระหว่าง ๒๑.๒-๒๘.๘ เซนติเมตร พันธุ์ชาวแตงกวาบนต้นตอต่างๆไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ คือความสูงของต้นอยู่ระหว่าง ๑๘๙.๕-๒๑๖.๐ เซนติเมตร ความกว้างของทรงพุ่มอยู่ระหว่าง ๑๗๓.๐-๑๙๖.๓ เซนติเมตร เส้นรอบวงโคนต้นอยู่ระหว่าง ๑๘.๐-๒๐.๙ เซนติเมตร พันธุ์ท่าซ้อยบนต้นต่างๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ คือด้านความสูงของต้นอยู่ระหว่าง ๒๑๗.๓-๒๕๑.๐ เซนติเมตร ความกว้างของทรงพุ่มอยู่ระหว่าง ๑๗๒.๘-๒๒๑.๓ เซนติเมตร เส้นรอบวงโคนต้นอยู่ระหว่าง ๒๐.๑-๒๔.๖ เซนติเมตร ต้นพันธุ์ส้มโอที่เริ่มให้ผลผลิต คือ ต้นตอชาวใหญ่ พันธุ์ท่าซ้อย ต้นตอชาวใหญ่พันธุ์ทองดี ต้นตอชาวใหญ่พันธุ์ชาวแตงกวา ต้นตอเจ้าเสวยพันธุ์ท่าซ้อย ต้นตอเจ้าเสวยพันธุ์ชาวแตงกวา ต้นตอท่าซ้อยพันธุ์ชาวแตงกวา ต้นตอเซนเลอร์พันธุ์ชาวแตงกวา ต้นตอชาวพวงพันธุ์ทองดี และต้นตอชาวใหญ่ พบว่า ค่อนข้างทนทานต่อโรคและแมลง การเชื่อมกันระหว่างต้นตอและต้นพันธุ์มีการเจริญเติบโตสม่ำเสมอได้ดีให้ผลผลิตเร็วกว่าต้นตอพันธุ์อื่นๆ ซึ่งจะต้องดำเนินการศึกษาทดลองต้นตอที่เหมาะสมให้ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้นต่อไป

[พิมพ์ข้อความ]

๖. คำนำ

ส้มโอเป็นไม้ผลที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจพืชหนึ่ง มีคุณค่าทางโภชนาการสูง เนื้อมีหลากหลายสี ได้แก่ สีแดง สีชมพู สีเหลืองอ่อน สีเหลืองอมเขียว และสีขาว มีรสชาติให้เลือก ได้แก่ รสหวาน หวานอมเปรี้ยว และรสเปรี้ยว ตามความนิยมของผู้บริโภคแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ส้มโอมีผิวเปลือกค่อนข้างหนา ทำให้สามารถเก็บรักษาผลผลิตไว้ได้นาน ทนทานต่อการกระทบกระเทือนระหว่างการขนส่งได้ดีกว่าผลไม้บางชนิด (นรินทร์, ๒๕๔๙) พันธุ์ส้มโอที่ปลูกเป็นการค้าในปัจจุบันที่สำคัญ ได้แก่ พันธุ์ทองดี ขาวแตงกวา ขาวน้ำผึ้ง และท่าช้อย (ปัญญา, ๒๕๔๑) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเทศไทยมีการส่งออกส้มโอ มูลค่า ๑๑๕.๔ ล้านบาท ตลาดส่งออกที่สำคัญได้แก่ ฮองกง จีน สิงคโปร์ และเนเธอร์แลนด์ (กรมศุลกากร, ๒๕๕๒) พื้นที่ปลูก ที่ให้ผลแล้วทั้งประเทศ ๒๐๐,๘๘๗ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๕๗๘ กิโลกรัม ต่อไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๒) อย่างไรก็ตามการปลูกส้มโอ นอกจากมีปัญหาด้านศัตรูพืชเข้าทำลายโดยตรงแล้ว บางแหล่ง ที่ปลูกส้มโอในที่ลุ่ม หรือ ดินมีการระบายน้ำไม่ดี ส้มโอจะมีปัญหาด้านโรครากเน่าโคนเน่า ที่เกิดจากเชื้อ *Phytophthora parasitica* การใช้ต้นตอส้มโอที่ทนทาน ต่อโรค เช่น ส้มทรอยเยอร์ คาร์โซ คลีโอพัตรา ส้มพล ส้มโอพันธุ์ทับทิม ก็สามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ทางหนึ่ง (อุบลและคณะ, ๒๕๔๑) ในประเทศไทยมีการปลูกส้มโอพันธุ์พื้นเมืองทั่วทุกภาคของประเทศ ซึ่งส้มโอแต่ละพันธุ์จะปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ด้วยเหตุดังกล่าว ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร จึงได้ศึกษาพันธุ์ส้มโอที่ใช้เป็นต้นตอที่เหมาะสมกับส้มโอพันธุ์การค้า พันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ท่าช้อย เพื่อแนะนำเกษตรกรในโอกาสต่อไป

๗. วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์ ประกอบด้วย พันธุ์ส้มโอพันธุ์การค้า ๓ พันธุ์ ต้นตอส้มโอที่เป็นต้นเพาะเมล็ด ๗ พันธุ์ ปุยอินทรี และปุยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๒-๒๔-๑๒ และ ๘-๒๔-๒๔ สารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น สารเคมีคาร์โบซันแฟน อะบาเม็คติน อิมิตาโคลพริต คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ คาร์เบนดาซิม อุปกรณ์ในการบันทึกข้อมูล และเก็บเกี่ยวผลผลิต

วิธีการ นำตาของส้มโอพันธุ์ทองดี ขาวแตงกวา และท่าช้อย ไปติดตาบนต้นตอส้มโอพันธุ์พื้นเมืองสุโขทัย เจ้าเสวย ขาวใหญ่ ส้มพล ท่าช้อย ขาวพวง และพันธุ์เซนเลอร์ ดูแลรักษาต้นติดตาในเรือนเพาะชำ เมื่อส้มโอดังกล่าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี นำไปปลูกลงแปลงเปรียบเทียบพันธุ์ ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร คือการเปรียบเทียบพันธุ์ต้นตอส้มโอที่เหมาะสมกับส้มโอพันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ท่าช้อย โดยมีต้นกิ่งตอนพันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ท่าช้อย เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ แต่ละการทดลองวางแผนการทดลองแบบ RCB มี ๔ ซ้ำ ๘ กรรมวิธี ใช้ระยะปลูก ๖x๖ เมตร กรรมวิธีละ ๔ ต้นต่อซ้ำ บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต ผลผลิต คุณภาพของผลผลิต ได้แก่ น้ำหนักผล เส้นรอบวง ความกว้างของผล ความสูงของผล ความหนาเปลือก จำนวนกลีบ น้ำหนักเนื้อ สีของเนื้อ น้ำหนักกึ่ง จำนวนเมล็ด ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ รสชาติ

และการเป็นโรครากเน่าโคนเน่า

เวลา เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๕๔ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๕๖

สถานที่ดำเนินการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒ จังหวัดพิษณุโลก

๘. ผลการทดลองและวิจารณ์

จากการเปรียบเทียบพันธุ์ต้นตอส้มโอที่เหมาะสมกับส้มโอพันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ท่าช้อย ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๖ เมื่อส้มโอมีอายุ ๗.๕ ปี ผลการทดลองดังนี้

[พิมพ์ข้อความ]

การเจริญเติบโต ด้านความสูงของต้น ความกว้างของทรงพุ่ม และเส้นรอบวงของโคนต้น ส้มโอพันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ท่าช้อย ที่ติดตามบนต้นต่อพีชตระกูลส้ม ๗ พันธุ์ รวมทั้งต้นที่ปลูกจากกิ่งตอน มีการเจริญเติบโตไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ผลผลิต พบว่า ส้มโอพันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ท่าช้อยที่อยู่บนต้นต่อแต่ละพันธุ์ให้ผลผลิตแตกต่างกันทางสถิติ ส้มโอพันธุ์ทองดี ต้นต่อที่ให้ผลผลิตสูงสุดเป็นต้นต่อพันธุ์ขาวใหญ่ ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๒๒๙ กิโลกรัมต่อไร่ รองมาเป็น

ต้นต่อพันธุ์เซนเลอร์ ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑๔๗ กิโลกรัมต่อไร่ ทองดีกิ่งตอน (CK) ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑๒๘ กิโลกรัมต่อไร่ ต่ำสุดเป็น

ต้นต่อส้มโอพันธุ์ท่าช้อย ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๗๐ กิโลกรัมต่อไร่

ส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ต้นต่อที่ให้ผลผลิตสูงสุด เป็นต้นต่อขาวใหญ่ ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๓๐๔ กิโลกรัมต่อไร่ รองมาเป็น ขาวแตงกวากิ่งตอน (CK) ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๒๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

ส้มโอพันธุ์ท่าช้อย ต้นต่อที่ให้ผลผลิตสูงสุด เป็นต้นต่อพันธุ์เจ้าเสวย ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๕๙๒ กิโลกรัมต่อไร่ รองมาเป็นพันธุ์พื้นเมืองสุโขทัย ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๔๔๘ กิโลกรัมต่อไร่ ท่าช้อยกิ่งตอน (CK) ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๓๗๗ กิโลกรัมต่อไร่

คุณภาพของผล ด้านขนาดของผล พบว่า ส้มโอพันธุ์ทองดี ขาวแตงกวา และท่าช้อย ที่ติดตามบนต้นต่อของส้มโอ ๗ พันธุ์ และต้นกิ่งตอน มีขนาดของผลด้านความกว้าง ความสูง เส้นรอบวงของผล และความหนาเปลือก มีขนาดไม่แตกต่างกัน

ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ พบว่า ส้มโอพันธุ์ทองดี ขาวแตงกวา และท่าช้อย บนต้นต่อส้มพันธุ์ต่าง ๆ และต้นจากกิ่งตอน มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ไม่แตกต่างกัน ส้มโอพันธุ์ทองดี ต้นต่อที่มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้สูงสุด เป็น ต้นต่อพื้นเมืองสุโขทัย ๑๑.๐ °Brix ทองดีกิ่งตอน (CK) ๘.๓ °Brix ส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ต้นต่อที่มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำ ได้สูงสุด เป็นต้นต่อพื้นเมืองสุโขทัย ๑๑.๕ °Brix ขาวแตงกวากิ่งตอน (CK) ๙.๘ °Brix และพันธุ์ท่าช้อย ต้นต่อที่มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้สูงสุด เป็นต้นต่อพื้นเมืองสุโขทัย ๑๑.๐ °Brix ท่าช้อยกิ่งตอน (CK) ๑๐ °Brix การเป็นโรครากเน่า โคนเน่า พบว่า ต้นต่อทุกพันธุ์ และกิ่งตอน ยังไม่พบโรครากเน่าโคนเน่า อายุ ๔ ปี การแสดงการเป็นโรครังยังไม่ปรากฏชัดเจน

๙.สรุปและข้อเสนอแนะ

การเปรียบเทียบพันธุ์ต้นต่อพันธุ์ส้มโอที่เหมาะสม กับส้มโอพันธุ์การค้า พันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ ท่าช้อย เมื่อส้มโอมีอายุ๗-๘ ปี มีการเจริญเติบโตไม่มีความแตกต่างกัน แต่ปริมาณผลผลิตพันธุ์ท่าช้อยใช้ต้นต่อเจ้าเสวยและ พื้นเมืองสุโขทัย พันธุ์ทองดีใช้ต้นต่อขาวพวง พันธุ์ขาวแตงกวาใช้ต้นต่อขาวใหญ่ ต้นต่อแต่ละชนิดไม่มีผลต่อคุณภาพของผลผลิต และการเป็นโรครากเน่าโคนเน่า

๑๐. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ใช้เป็นคำแนะนำให้เกษตรกรเลือกใช้ต้นต่อส้มโอก่อนตัดสินใจปลูกลงสวนส้มโอ

๑๑. คำขอบคุณ

๑๒.เอกสารอ้างอิง

กรมศุลกากร. ๒๕๕๒. สถิติการนำเข้า - ส่งออก

<http://www.Customsclini.Org/index.php?> (สืบค้น ๔ ม.ค. ๕๕)

นรินทร์ พูลเพิ่ม. ๒๕๔๙. ส้มโอ. ในเอกสารวิชาการการจัดการผลิตพืชสวนเศรษฐกิจในเขตภาคเหนือตอนล่าง

[พิมพ์ข้อความ]

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒ พิษณุโลก หน้า ๑๑-๒๐
ปัญญา ทยานานนท์. ๒๕๔๑. ประวัติความสำคัญและลักษณะทั่วไปของส้มโอ. ในเอกสารวิชาการที่ ๒๑ เรื่องส้มโอ.
สถาบันวิจัยพืชสวน. กรมวิชาการเกษตร, กรุงเทพฯ หน้า ๑-๑๐.
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ๒๕๕๒. ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจ ปี ๒๕๕๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพฯ ๙๓ หน้า
อุบล คือประโคน วัฒนัน กำแหงฤทธิ์รงค์ ไมตรี พรหมมินทร์ และ นิยมสุดเพชร. ๒๕๔๑. การผลิตและขยายพันธุ์
ส้มโอปลอดโรคในเอกสารวิชาการที่ ๒๑ เรื่องส้มโอ. สถาบันวิจัยพืชสวน. กรมวิชาการเกษตร, กรุงเทพฯ หน้า ๔๒-
๕๒

ตารางที่ ๑ การเจริญเติบโตโดยเฉลี่ย (ชม.) พันธุ์ทองดีบนต้นตอต่างๆ

ต้นตอ	ความสูงต้น	ทรงพุ่มกว้าง	เส้นรอบวงโคนต้น
๑. พื้นเมืองสุโขทัย	๓๒๘	๓๓๑	๔๒.๐
๒. เจ้าเสวย	๓๕๙	๓๕๘	๔๗.๔
๓. ขาวพวง	๓๔๓	๓๓๘	๔๔.๘
๔. ส้มตรา	๓๑๖	๓๑๕	๔๐.๘
๕. ขาวใหญ่	๓๐๓	๓๑๑	๔๐.๑
๖. ท่าข่อย	๓๒๗	๓๒๗	๔๑.๙
๗. เซนเลอร์	๓๒๙	๓๓๙	๔๒.๔
๘. กิ่งตอน	๓๕๓	๓๖๓	๔๒.๐
	ns	ns	ns
CV%	๑๓.๖	๑๒.๖	๑๔.๘

ตารางที่ ๒ การเจริญเติบโตโดยเฉลี่ย (ชม.) พันธุ์ขาวแดงกวานบนต้นตอต่างๆ

ต้นตอ	ความสูงต้น	ทรงพุ่มกว้าง	เส้นรอบวงโคนต้น
๑. พื้นเมืองสุโขทัย	๒๘๖	๓๑๐	๓๑.๖
๒. เจ้าเสวย	๒๙๙	๓๒๓	๓๕.๘
๓. ขาวพวง	๒๗๒	๓๒๔	๓๑.๙
๔. ส้มตรา	๒๙๖	๓๒๑	๓๖.๑
๕. ขาวใหญ่	๓๐๘	๓๒๙	๓๔.๔
๖. ท่าข่อย	๒๘๑	๓๑๒	๓๒.๙
๗. เซนเลอร์	๓๐๗	๓๓๕	๓๔.๗
๘. กิ่งตอน	๓๑๓	๓๐๓	๓๓.๐
	ns	ns	ns
CV%	๑๐.๓	๑๒.๓	๑๐.๘

[พิมพ์ข้อความ]

ตารางที่ ๓ การเจริญเติบโตโดยเฉลี่ย (ซม.) พันธุ์ทำช้อยบนต้นตอต่างๆ

ต้นตอ	ความสูงต้น	ทรงพุ่มกว้าง	เส้นรอบวงโคนต้น
๑. พื้นเมืองสุโขทัย	๔๐๑	๓๐๙	๔๐.๓
๒. เจ้าเสวย	๓๗๕	๓๐๒	๔๐.๒
๓. ขาวพวง	๓๖๖	๓๔๘	๔๒.๓
๔. ส้มตรา	๓๔๗	๒๙๔	๓๘.๒
๕. ขาวใหญ่	๓๕๗	๒๘๘	๓๘.๘
๖. ทำช้อย	๓๕๘	๒๘๓	๓๖.๐
๗. เซนเลอร์	๓๘๗	๓๒๘	๓๙.๐
๘. กิ่งตอน	๓๕๐	๓๐๗	๓๖.๖
	ns	ns	ns
CV%	๑๓.๑	๑๗.๖	๑๖.๙

ตารางที่ ๔ ผลผลิตส้มโอโดยเฉลี่ย (กก./ไร่) พันธุ์การค้ำบนต้นตอต่างๆ

ต้นตอ	พันธุ์ทำช้อย	พันธุ์ทองดี	พันธุ์ขาวแตงกวา
๑. พื้นเมืองสุโขทัย	๔๓๓.๙ab	๒๙๕.๕ ab	๙๗.๓cd
๒. เจ้าเสวย	๔๘๒.๖a	๒๔๖.๘ ab	๘๔.๒d
๓. ขาวพวง	๓๑๒.๖bc	๔๒๕.๓a	๑๖๖.๓ bc
๔. ส้มพล	๒๔๘.๙d	๓๑๒.๐ ab	๑๕๔.๒ bcd
๕. ขาวใหญ่	๓๗๖.๒c	๓๑๖.๕ ab	๒๗๒.๘a
๖. ทำช้อย	๒๓๖.๖d	๓๒๗.๙ ab	๑๕๔.๐ bcd
๗. เซนเลอร์	๒๓๙.๑d	๑๖๔.๕b	๑๑๘.๐bcd
๘. กิ่งตอน	๓๘๔.๒b	๓๖๓.๔a	๑๘๔.๖b
	ns	ns	ns
CV%	๓๓.๘	๓๗.๗	๔๑.๓

[พิมพ์ข้อความ]

ตารางที่ ๕ คุณภาพผลผลิตส้มโอ พันธุ์ขาวแตงกวา บนต้นตอต่างๆ

ต้นและพันธุ์	นน.ผล (กรัม)	ทรงผล	ขนาดผล (ซม.)			หนาเปลือก (ซม.)	จำนวนกลีบ	นน.เปลือก (กรัม)	นน.กึ่ง (กรัม)	นน.เปลือกกึ่ง (กรัม)	จำนวนเมล็ด	สีเนื้อ	% TSS
			รอบวง	ผลกว้าง	ผลสูง								
๑. พื้นเมืองสุโขทัย	๑,๑๗๗a b	สูงแป้น	๔๘.๑abc	๑๔.๘ ab	๑๔.๕	๒.๐ab	๑๔.๓	๔๑๘.๕a b	๕๙๒.๘b c	๑๖๖.๓b c	๔๘	ขาวนวล	๑๐.๖
๒. เจ้าเสวย	๑,๓๓๘a	สูงแป้น	๕๐.๖ab	๑๕. ab ๙	๑๕.๓	๑.๙ ab	๑๓.๓	๖๖๔.๓a	๕๓๐.๕c	๑๔๓.๓c	๖๙	ขาวนวล	๑๐.๒
๓. ขาวพวง	๑๓๒๕a	สูงแป้น	๕๐.๖ab	๑๖.๐a	๑๕.๙	๒.๒a	๑๓.๘	๔๘๗.๘๕ ab	๖๑๐.๕b c	๒๒๗.๕b c	๔๖	ขาวนวล	๙.๘
๔. ส้มพล	๑๐๓๙b	สูงแป้น	๔๔.๔c	๑๒.๕c	๑๓.๙	๑.๗ ab	๑๔.๕	๓๒๐.๐b	๕๗๐.๐b c	๑๖๖.๐b c	๕๙	ขาวนวล	๙.๕
๕. ขาวใหญ่	๑,๓๐๙a b	สูงแป้น	๔๙.๓ abc	๑๕.๔ ab	๑๕.๐	๑.๖b	๑๔.๐	๓๑๖.๘b	๘๒๑.๘a	๑๗๓.๓a	๕๘	ขาวนวล	๑๐.๕
๖. ท่าข่อย	๑,๔๖๔a	สูงแป้น	๕๒.๓a	๑๖.๑a	๑๖.๑	๑.๙ ab	๑๓.๕	๖๔๐.๘a	๖๓๗.๓b c	๑๘๖.๓b c	๕๔	ขาวนวล	๙.๙
๗. เซนเลอร์	๑๓๘๙a	สูงแป้น	๕๐.๒ ab	๑๔.๖ ab	๑๕.๑	๒.๑ ab	๑๓.๕	๔๕๒.๕๕ ab	๗๓๔.๓a b	๒๐๒.๓a b	๕๐	ขาวนวล	๑๐.๕
๘. กิ่งตอน	๑,๐๔๑b	สูงแป้น	๔๕.๗bc	๑๔.๓b	๑๔.๑	๑.๗b	๑๔.๐	๓๗๕.๕a b	๔๙๗.๐c	๑๖๘.๕c	๕๑	ขาวนวล	๑๐.๑
					ns		ns						ns
CV%	๑๔.๑		๖.๖๖	๗.๑	๘.๙	๑๕.๔	๘.๙	๒๘.๙	๑๗.๑	๑๗.๑			๗.๙

[พิมพ์ข้อความ]

[พิมพ์ข้อความ]

[พิมพ์ข้อความ]

[พิมพ์ข้อความ]

